

ประมาณการภาวะเศรษฐกิจไทยในปี 2563

ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

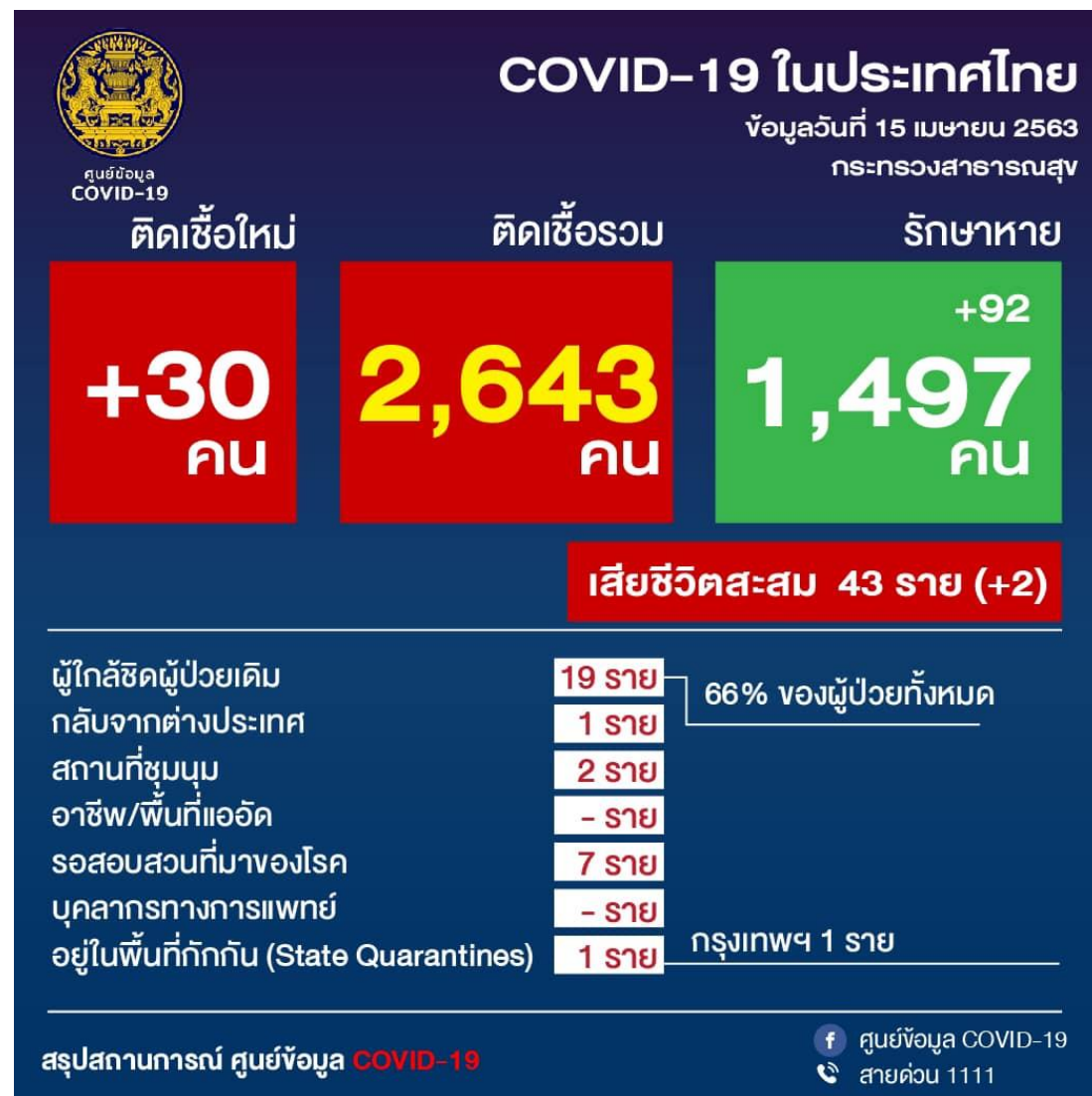
ตารางสรุปประมาณการภาวะเศรษฐกิจมหภาคในปี 2563 (ณ มี.ค. 63)

เครื่องบ่งชี้ด้านเศรษฐกิจมหภาค	มูลค่า				อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YoY)	
	หน่วย	2562	2563F		2563F	
			(ณ ม.ค. 63)	(ณ มี.ค. 63)	(ณ ม.ค. 63)	(ณ มี.ค. 63)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	พันล้านบาท	16,879.0	17,233.2	17,004.1	2.8	1.1
- GDP ภาคเกษตร	พันล้านบาท	1,351.0	1,358.3	1,320.9	1.3	-1.6
- GDP นอกภาคเกษตร	พันล้านบาท	15,528.0	15,874.9	15,683.2	2.9	1.3
การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน	พันล้านบาท	8,448.2	8,662.3	8,691.4	4.0	3.4
การอุปโภคบริโภคภาครัฐ	พันล้านบาท	2,722.8	2,786.5	2,778.7	2.7	2.8
การลงทุนรวม	พันล้านบาท	3,814.5	4,007.6	3,897.2	4.7	2.3
- การลงทุนภาคเอกชน	พันล้านบาท	2,848.6	2,958.2	2,889.0	4.1	1.5
- การลงทุนภาครัฐ	พันล้านบาท	965.9	1,049.5	1,008.2	6.5	4.7
การส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ	ล้านดอลลาร์ฯ	246,244.5	248,613.2	243,773.2	0.8	-1.0
การนำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ	ล้านดอลลาร์ฯ	236,639.9	237,639.0	228,632.0	-0.1	-3.4
สัดส่วนดุลบัญชีเดินสะพัดต่อจีดีพี (*% ต่อ GDP)	พันล้านบาท	1,154.4	814.3	848.3	4.7*	5.0*
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	พันล้านคน	39,797.4	41,801.2	33,547.3	5.0	-15.7
รายได้จากการท่องเที่ยว	พันล้านบาท	3,017.3	3,237.0	2,675.8	7.3	-11.3
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	N/A	102.65	103.57	103.37	0.9	0.7

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19

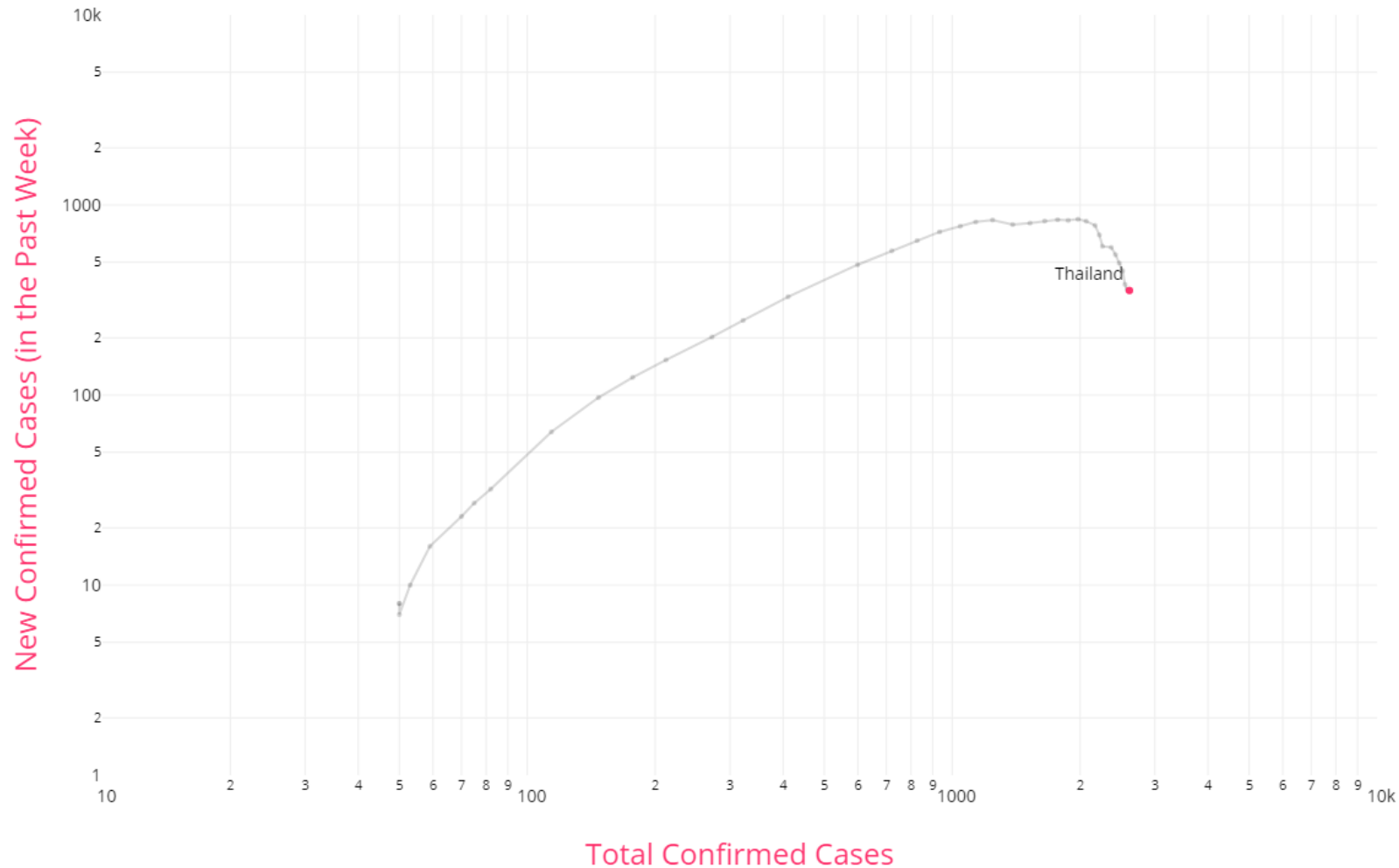

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19

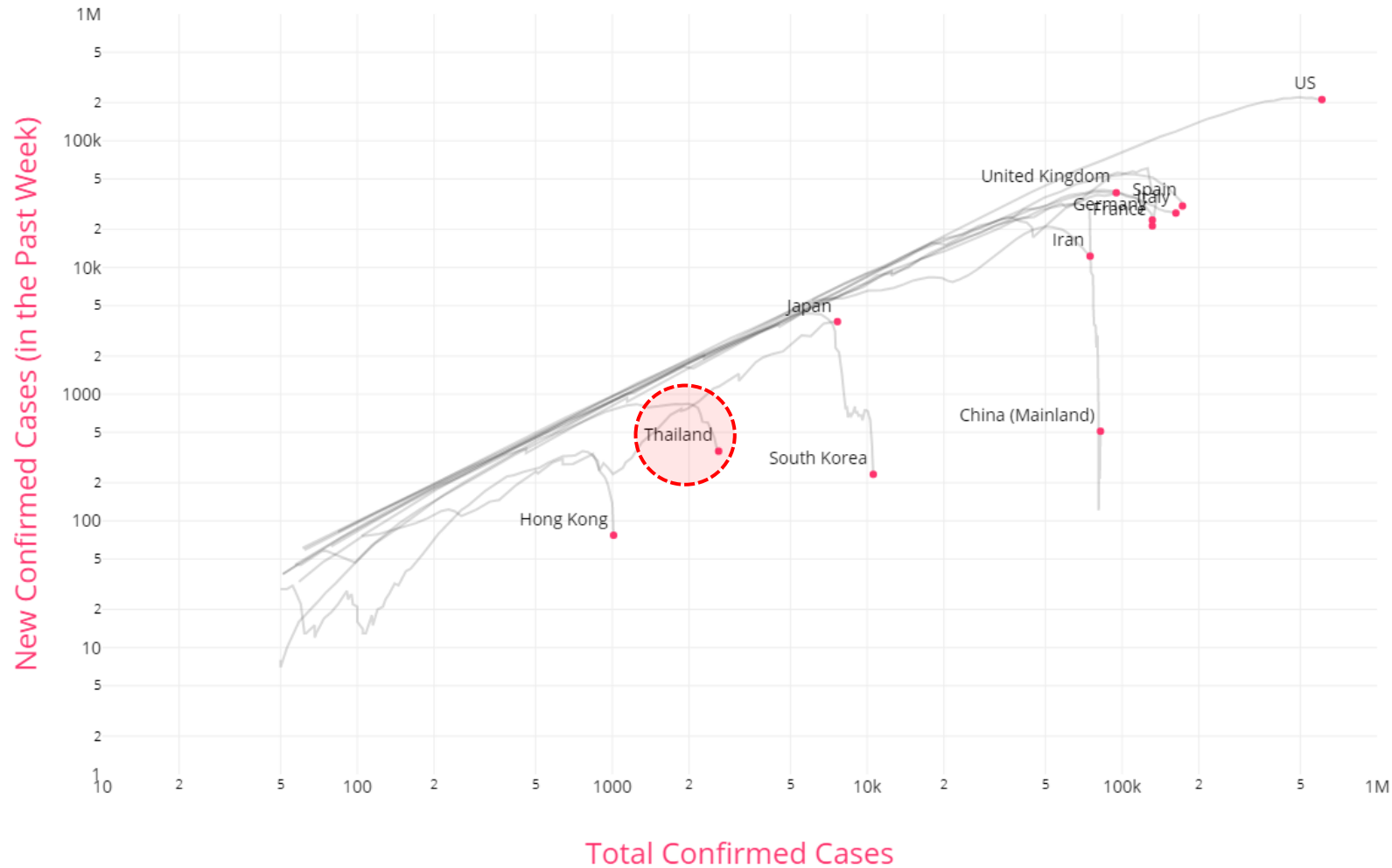
แนวเส้นการโคจร (Trajectory) ของตัวเลขจำนวนผู้ป่วยยืนยันว่าติดเชื้อไวรัส COVID-19 (1)

Trajectory of COVID-19 Confirmed Cases (4/14/20)

แนวเส้นการโคจร (Trajectory) ของตัวเลขจำนวนผู้ป่วยยืนยันว่าติดเชื้อไวรัส COVID-19 (2)

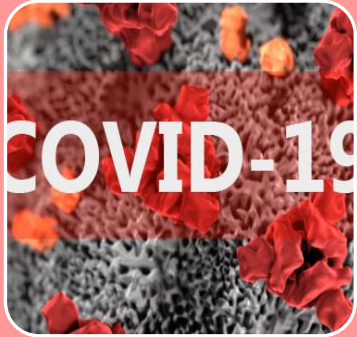
Trajectory of COVID-19 Confirmed Cases (4/14/20)

ประมาณการภาวะเศรษฐกิจมหภาคในปี 2563

ปัจจัยลบต่อภาวะเศรษฐกิจไทยในปี 2563

การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหดตัวลงทั่วโลก

ความเสี่ยงจากสถานการณ์ภัยแล้งในปี 2563 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก

ความไม่แน่นอนทางการเมืองอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ

ภาคครัวเรือนเพิ่มระดับความระมัดระวังในการใช้จ่าย

หนี้เสีย (NPL) ของสถาบันการเงิน และการเพิ่มความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ

ความไม่แน่นอนของสถานการณ์ความตึงเครียดระหว่างสหรัฐฯ กับอิหร่าน

ปัจจัยบวกต่อภาวะเศรษฐกิจไทยในปี 2563

สงครามการค้า
เริ่มมีสัญญาณ
ผ่อนคลาย

ค่าเงินบาทเริ่ม
มีแนวโน้มอ่อน
ค่าลง

ภาครัฐออก
มาตรการกระตุ้น
เศรษฐกิจอย่าง
ต่อเนื่อง

การลงทุนของ
ภาครัฐมีโอกาส
เร่งตัวดีขึ้นเมื่อ
เทียบกับปีก่อน

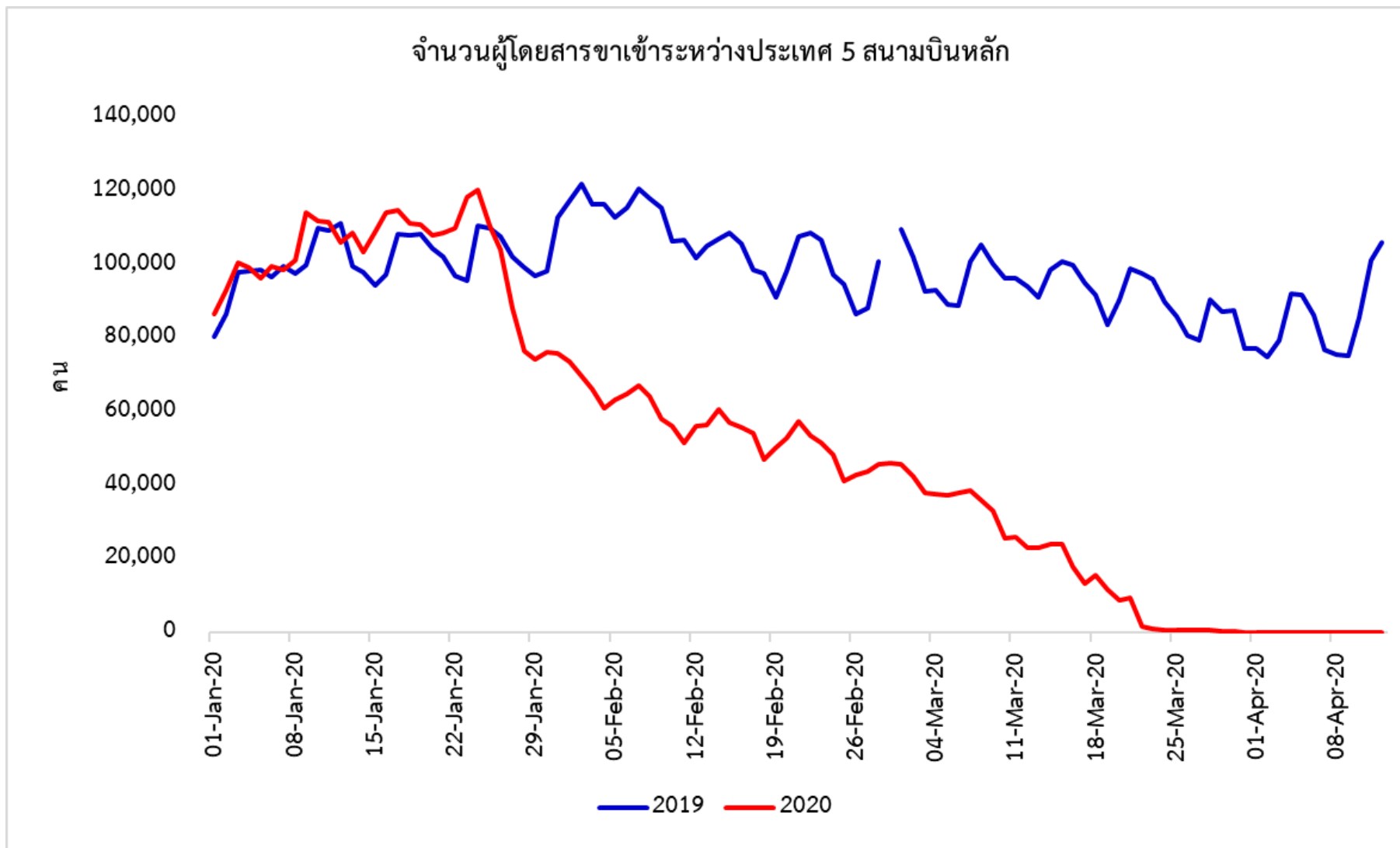

การลงทุนของ
ภาคเอกชนใน
พื้นที่ EEC เริ่ม
มีสัญญาณดีขึ้น

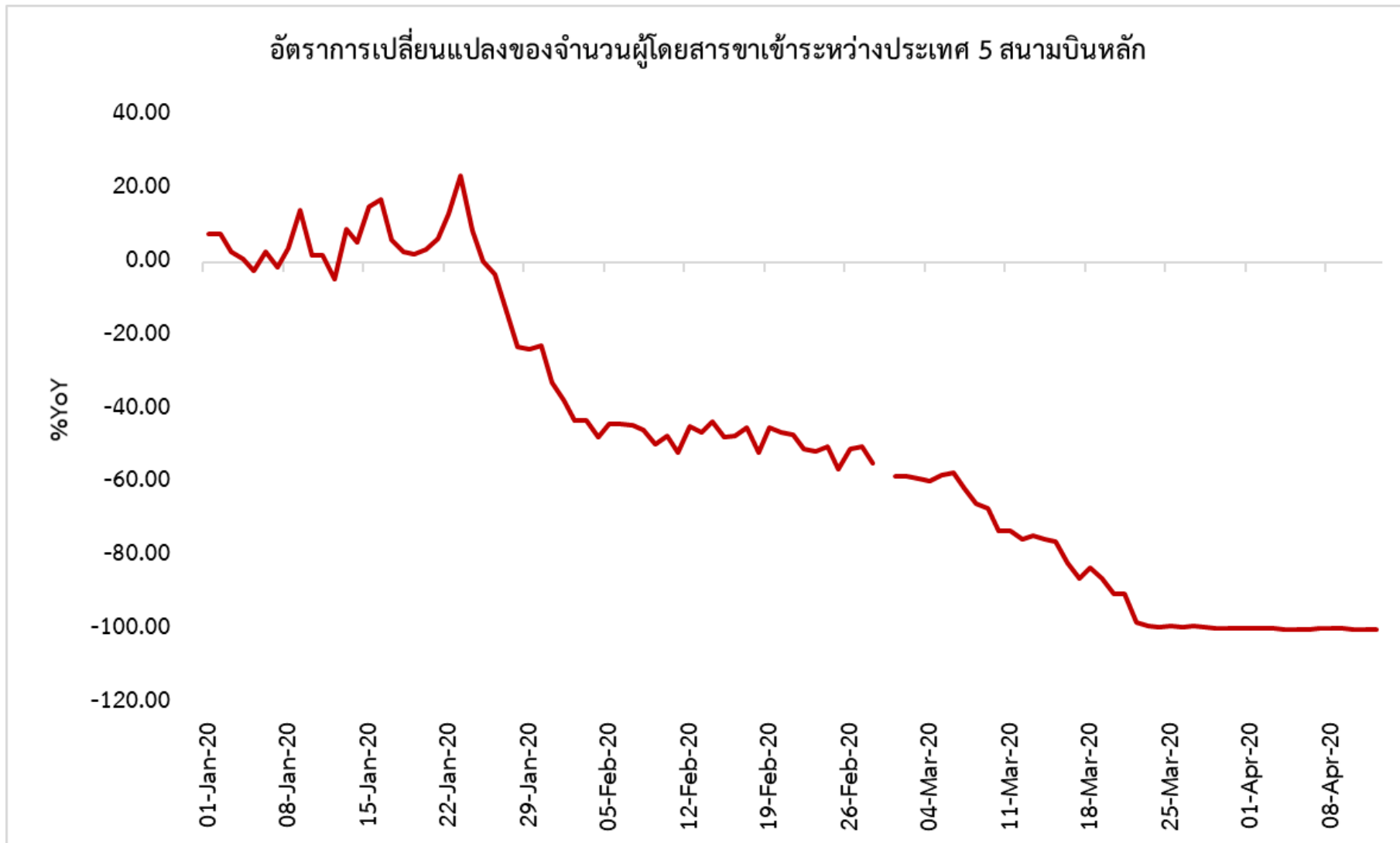

ธนาคารกลาง
ทั่วโลกต่างปรับ
นโยบายการ
เงินเป็นแบบ
ผ่อนคลาย

จำนวนผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศ 5 สนามบินหลัก

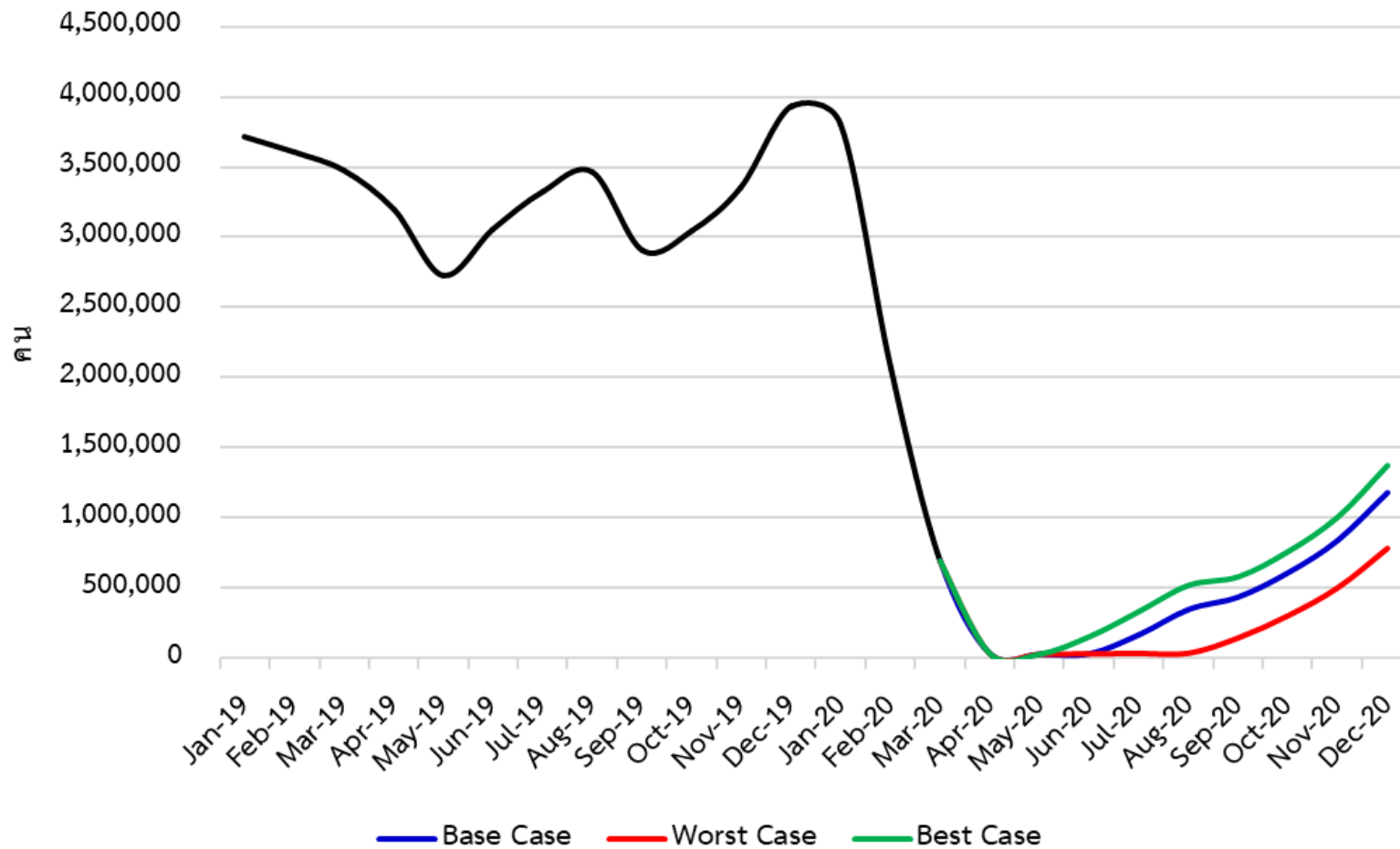

อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศ 5 สนามบินหลัก

ประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศปี 2563

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

	จน.นทท.ตปท. (ล้านคน)		
	Worst Case	Base Case	Best Case
2019	39.8	39.8	39.8
2020	8.5	10.2	11.4
Diff	-31.3	-29.6	-28.4
%Ch	-78.7	-74.3	-71.5

ผลกระทบจากการลดลงของ จน.นทท.ตปท. (30 ล้านคน) ที่มีต่อการจ้างงานของประเทศไทย

ลำดับที่	สาขา	ผลกระทบเริ่มต้น (หน่วย: ล้านบาท)	ผลผลิตรวม (หน่วย: ล้านบาท)	จำนวนการจ้างงาน (หน่วย: คน)
1	ภัตตาคารและโรงแรม	-712,790	-731,682	-2,248,513
2	การค้าส่งและค้าปลีก	-348,782	-484,319	-1,013,235
3	การบริการ	-233,989	-321,088	-644,787
4	การขนส่งและการสื่อสาร	-140,713	-236,239	-151,963
5	การผลิตอาหาร	0	-174,572	-91,757
6	การทำเหมืองแร่	0	-141,993	-10,677
7	การผลิตไฟฟ้าและน้ำประปา	0	-138,363	-11,249
8	การเพาะปลูกพืช	0	-135,991	-1,430,207
9	การกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม	0	-125,157	-1,290
10	อื่นๆ	0	-576,632	-393,672
	รวมทั้งสิ้น	-1,436,275	-3,066,036	-5,997,352

ที่มา: ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มกค. (คำนวณโดยใช้แบบจำลอง Input-Output Model)

ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่มีต่อการจ้างงานของประเทศไทย

ลำดับที่	สาขา	การเปลี่ยนแปลงจำนวนการจ้างงาน (คน) โดยมีสาเหตุมาจากการลดลงของ ...				รวมทั้งสิ้น
		จน.นทท.ตปท.	การบริโภคภาคเอกชน	การลงทุนภาค	การส่งออกสินค้า	
1	การเพาะปลูกพืช	-1,430,207	-996,608	-85,578	-341,919	-2,854,313
2	ภัตตาคารและโรงแรม	-2,248,513	-218,178	-17,835	-41,164	-2,525,690
3	การค้าส่งและค้าปลีก	-1,013,235	-334,157	-249,980	-144,443	-1,741,815
4	การบริการ	-644,787	-209,944	-59,467	-50,089	-964,287
5	การก่อสร้าง	-13,266	-7,491	-337,340	-2,199	-360,296
6	การขนส่งและการสื่อสาร	-151,963	-72,569	-29,503	-25,528	-279,562
7	ปศุสัตว์	-92,614	-91,032	-4,122	-22,588	-210,356
8	การผลิตอาหาร	-91,757	-65,304	-2,229	-24,148	-183,438
9	การผลิตเครื่องจักรกลและยานยนต์	-17,451	-22,884	-74,605	-35,125	-150,065
10	อื่นๆ	-293,559	-300,826	-204,743	-167,289	-966,418
	รวมทั้งสิ้น	-5,997,352	-2,318,992	-1,065,402	-854,492	-10,236,238

ที่มา: ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มกค. (คำนวณโดยใช้แบบจำลอง Input-Output Model)

ข้อสมมติประกอบการประมาณการภาวะเศรษฐกิจมหภาคในปี 2563

ตัวแปรภายนอก/ตัวแปรนโยบาย	หน่วย	2561	2562	2563F	
				(ณ มี.ค. 63)	(ณ เม.ย. 63)
ปริมาณการค้าโลก	%YoY	3.7	1.0	2.8	-3.6
เศรษฐกิจโลก	%YoY	3.6	2.9	2.3	-3.0
ราคาน้ำมันดิบตลาดดูไบ	ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อบาร์เรล	69.2	63.2	40.0-60.0	30.0-50.0
อัตราแลกเปลี่ยน	บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ	32.3	31.0	30.0-32.0	31.0-33.0
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	ล้านคน	38.3	39.8	30.7-34.7	10.7-18.2
อัตราดอกเบี้ยนโยบายของประเทศไทย	ร้อยละต่อปี	1.56	1.58	0.50-1.00	0.25-1.00
อัตราดอกเบี้ยนโยบายของสหรัฐฯ	ร้อยละต่อปี	1.83	2.14	0.50-1.50	0.00-1.50

ผลกระทบของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อเศรษฐกิจไทยในปี 2563: กรณีที่ไม่มีมาตรการฯ ระยะที่ 3

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย	มูลค่าผลกระทบ (ล้านบาท)	
	ด้านบวก	ด้านลบ
1. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศลดลง (COVID-19)		-1,132,645
2. การบริโภคภาคเอกชนลดลง		-690,689
3. การลงทุนภาคเอกชนลดลง		-453,214
4. การส่งออกสินค้าลดลง		-311,784
5. การนำเข้าสินค้าลดลง	748,355	
6. การนำเข้าบริการลดลง	186,301	
รวมทั้งสิ้น	934,657	-2,588,332
ผลกระทบสุทธิ (ล้านบาท)		-1,653,676
สัดส่วนต่อ GDP (%/GDP)		-9.9%
ประมาณการ GDP เดิม (ณ มี.ค. 63)		1.1%
ประมาณการ GDP ล่าสุด (ณ เม.ย. 63)		-8.8%
(กรณีที่ไม่มีมาตรการฯ ระยะที่ 3)		

ตารางสรุปประมาณการภาวะเศรษฐกิจมหภาคในปี 2563: **กรณีที่ไม่มีมาตรการฯ ระยะที่ 3**

เครื่องบ่งชี้ด้านเศรษฐกิจมหภาค	มูลค่า				อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YoY)	
	หน่วย	2562	2563F		2563F	
			(ณ มี.ค. 63)	(ณ เม.ย. 63)	(ณ มี.ค. 63)	(ณ เม.ย. 63)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	พันล้านบาท	16,879.0	17,004.1	15,331.1	1.1	-8.8
- GDP ภาคเกษตร	พันล้านบาท	1,351.0	1,320.9	1,300.4	-1.6	-3.1
- GDP นอกภาคเกษตร	พันล้านบาท	15,528.0	15,683.2	14,030.7	1.3	-9.3
การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน	พันล้านบาท	8,448.2	8,691.4	7,663.5	3.4	-8.8
การอุปโภคบริโภคภาครัฐ	พันล้านบาท	2,722.8	2,778.7	2,795.2	2.8	3.4
การลงทุนรวม	พันล้านบาท	3,814.5	3,897.2	3,302.9	2.3	-13.3
- การลงทุนภาคเอกชน	พันล้านบาท	2,848.6	2,889.0	2,277.0	1.5	-20.0
- การลงทุนภาครัฐ	พันล้านบาท	965.9	1,008.2	1,025.8	4.7	6.6
การส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ	ล้านดอลลาร์ฯ	246,244.5	243,773.2	224,527.7	-1.0	-8.8
การนำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ	ล้านดอลลาร์ฯ	236,639.9	228,632.0	187,832.2	-3.4	-20.6
สัดส่วนดุลบัญชีเดินสะพัดต่อจีดีพี (% ต่อ GDP)	พันล้านบาท	1,154.4	848.3	701.8	5.0*	4.6*
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	พันล้านคน	39,797.4	33,547.3	10,218.8	-15.7	-74.3
รายได้จากการท่องเที่ยว	พันล้านบาท	3,017.3	2,675.8	816.1	-11.3	-73.0
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	N/A	102.65	103.37	101.11	0.7	-1.5

มาตรการดูแลและเยียวยา COVID-19 ระยะที่ 3 (1,900,000 ล้านบาท)

การวิเคราะห์ประสิทธิผลของมาตรการดูแลและเยียวยา COVID-19 ระยะที่ 3

มาตรการ	ลักษณะการใช้จ่าย			รวม
	การบริโภคภาคเอกชน	การบริโภคภาครัฐ	การลงทุนรวม	
1. พ.ร.ก. ให้ ก.คลัง กู้เงินฯ 1,000,000 ลบ.				
1.1 แผนงาน สธ. + เยียวยา 600,000 ลบ.	400,000			400,000
1.2 แผนงานฟื้นฟู ศก. 400,000 ลบ.		300,000	100,000	400,000
2. พ.ร.ก. ให้ ธปท. ออก Soft Loan 500,000 ลบ.			200,000	200,000
3. พ.ร.ก. ดูแลเสถียรภาพภาคการเงิน 400,000 ลบ.				0
รวม	400,000	300,000	300,000	1,000,000

ผลกระทบของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อเศรษฐกิจไทยในปี 2563: **กรณีที่มีมาตรการฯ ระยะที่ 3**

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย	มูลค่าผลกระทบ (ล้านบาท)	
	ด้านบวก	ด้านลบ
1. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศลดลง (COVID-19)		-1,132,645
2. การบริโภคภาคเอกชนลดลง		-690,689
3. การลงทุนภาคเอกชนลดลง		-453,214
4. การส่งออกสินค้าลดลง		-311,784
5. การนำเข้าสินค้าลดลง	666,978	
6. การนำเข้าบริการลดลง	169,316	
7. พ.ร.ก. ให้ ธปท. ออก Soft Loan 500,000 ลบ.	200,000	
8. พ.ร.ก. ให้ ก.คลัง กู้เงินฯ 1,000,000 ลบ.	800,000	
รวมทั้งสิ้น	1,836,294	-2,588,332
ผลกระทบสุทธิ (ล้านบาท)		-752,038
สัดส่วนต่อ GDP (%/GDP)		-4.5%
ประมาณการ GDP เดิม (ณ มี.ค. 63)		1.1%
ประมาณการ GDP ล่าสุด (ณ เม.ย. 63)		-3.4%
(กรณีที่มีมาตรการฯ ระยะที่ 3)		

ตารางสรุปประมาณการภาวะเศรษฐกิจมหภาคในปี 2563: **กรณีที่มีมาตรการฯ ระยะที่ 3**

เครื่องบ่งชี้ด้านเศรษฐกิจมหภาค	มูลค่า			อัตราการเปลี่ยนแปลง (%YoY)
	หน่วย	2562	2563F	2563F
			(ณ เม.ย. 63)	(ณ เม.ย. 63)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	พันล้านบาท	16,879.0	16,000.9-16,251.6	-4.9 ถึง -3.4
- GDP ภาคเกษตร	พันล้านบาท	1,351.0	1,295.0-1,314.7	-3.6 ถึง -2.1
- GDP นอกภาคเกษตร	พันล้านบาท	15,528.0	14,705.9-14,936.9	-5.1 ถึง -3.6
การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน	พันล้านบาท	8,448.2	7,861.9-8,063.5	-6.5 ถึง -4.1
การอุปโภคบริโภคภาครัฐ	พันล้านบาท	2,722.8	3,110.7-3,095.2	15.2 ถึง 14.6
การลงทุนรวม	พันล้านบาท	3,814.5	3,525.7-3,602.9	-7.4 ถึง -5.4
- การลงทุนภาคเอกชน	พันล้านบาท	2,848.6	2,402.7-2,477.0	-15.6 ถึง -13.0
- การลงทุนภาครัฐ	พันล้านบาท	965.9	1,123.0-1,125.8	16.5 ถึง 16.8
การส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ	ล้านดอลลาร์ฯ	246,244.5	216,669.2-224,527.7	-12.0 ถึง -8.8
การนำเข้าสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ	ล้านดอลลาร์ฯ	236,639.9	181,578.4-191,135.2	-23.3 ถึง -19.2
สัดส่วนดุลบัญชีเดินสะพัดต่อจีดีพี (% ต่อ GDP)	พันล้านบาท	1,154.4	726.1-638.6	4.6* ถึง 4.0*
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	พันล้านคน	39,797.4	8,463.8-10,218.8	-78.7 ถึง -74.3
รายได้จากการท่องเที่ยว	พันล้านบาท	3,017.3	675.1-816.1	-77.6 ถึง -73.0
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป	N/A	102.65	101.63-102.13	-1.0 ถึง -0.5

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (1)

ระยะที่ 1: มุ่งเน้นพยุงการจ้างงาน และรักษาระดับการบริโภค (เพื่อระดับประคองเศรษฐกิจฐานรากไม่ให้ล้มลง)

มาตรการสำหรับ ภาคครัวเรือน

- ลดภาระรายจ่ายและผ่อนปรนภาระหนี้สินของภาคครัวเรือน เช่น ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ พักชำระเงินต้นและดอกเบี้ยชั่วคราว ลดค่าไฟฟ้า/น้ำประปา เลื่อนกำหนดเวลาในการจ่ายชำระภาษี เป็นต้น
- ขดเชยรายได้ให้แก่แรงงาน ลูกจ้างชั่วคราว และผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่ไม่อยู่ในระบบประกันสังคม
- พิจารณาให้พนักงานที่อยู่ในระบบประกันสังคมแต่ถูกให้ Leave Without Pay ได้รับเงินขดเชยรายได้
- ภาครัฐควรพิจารณาจ่ายเงินอุดหนุน 25-50% ของรายจ่ายค่าจ้าง/เงินเดือน เพื่อชะลอการปลดคนงาน
- รักษาอำนาจซื้อของประชาชน โดยการดูแลค่าครองชีพของประชาชน (ควบคุมระดับราคาสินค้าที่จำเป็น)
- อนุมัติให้มีการจ้างงานแบบรายชั่วโมง(ชั่วคราว) เพื่อที่จะไม่ให้มีปัญหาเลิกจ้างแรงงานในภายหลัง
- ยกเลิกมาตรการให้ความช่วยเหลือที่ไม่ตรงจุด (หรือมาตรการช่วยเหลือแบบหว่านแห เช่น การคืนเงินประกันมิเตอร์ไฟฟ้า) เพื่อนำงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดไปจัดสรรให้กับกลุ่มผู้ที่เดือดร้อนอย่างครอบคลุมและเพียงพอ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (2)

ระยะที่ 1: มุ่งเน้นพยุงการจ้างงาน และรักษาระดับการบริโภค (เพื่อระดับประคองเศรษฐกิจฐานรากไม่ให้ล้มลง) (ต่อ)

มาตรการสำหรับ ภาคธุรกิจ

- ลดภาระรายจ่ายและผ่อนปรนภาระหนี้สินของภาคธุรกิจ เช่น ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ พักชำระเงินต้นและดอกเบี้ยชั่วคราว ลดค่าไฟฟ้า/น้ำประปา ปรับลดอัตราส่งเงินสมทบกองทุนประกันสังคม เลื่อนกำหนดเวลาในการจ่ายชำระภาษี เป็นต้น
- สนับสนุนสินเชื่อ Soft Loan (ที่มีเงื่อนไขที่ผ่อนปรน) แก่ผู้ประกอบการ SMEs ในปริมาณที่เพียงพอ
- อนุมัติให้ภาคธุรกิจสามารถนำค่าใช้จ่ายด้านค่าจ้าง สำหรับพนักงานที่มีเงินเดือนไม่เกิน 15,000 บาท/เดือน และค่าใช้จ่ายด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 มาหักภาษีได้ 3 เท่าในช่วงที่มีมาตรการ Lock Down (หรือตลอดช่วงที่มีการแพร่ระบาดของ COVID-19)
- ให้สิทธิพิเศษทางภาษีแก่ธุรกิจที่ยังคงจ้างแรงงานในช่วงที่ถูกทางการสั่งให้หยุดกิจการชั่วคราว
- ผ่อนคลายให้บางธุรกิจทยอยเปิดกิจการได้อีกครั้ง (แต่จะต้องดำเนินมาตรการเว้นระยะห่างเคร่งครัด)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (3)

ระยะที่ 2: มุ่งเน้นการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจ (เพื่อทำให้เศรษฐกิจไทยกลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว)

มาตรการสำหรับ ภาคครัวเรือน

- เร่งการลงทุนภาครัฐ (โดยเฉพาะโครงการขนาดเล็กที่มีการจ้างงานภายในพื้นที่) เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน
- อนุมัติให้ภาคธุรกิจสามารถนำค่าใช้จ่ายด้านค่าจ้างกรณีการจ้างงานใหม่ (เฉพาะคนที่มีเงินเดือนไม่เกิน 15,000 บาท/เดือน) มาหักภาษีได้ 2 เท่าในช่วง 1 ปีหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดคลี่คลายเป็นปกติ
- เร่งพัฒนาศักยภาพกำลังคน (โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล) เพื่อรองรับการเปลี่ยนงาน/หางานใหม่

มาตรการสำหรับ ภาคธุรกิจ

- สนับสนุนสินเชื่อ Soft Loan (ที่มีเงื่อนไขที่ผ่อนปรน) แก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่อง
- ออกมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายและการท่องเที่ยวภายในประเทศ เช่น “ซ้อปช่วยชาติ, “ชิม ซ้อป ใช้”, ออกประกาศเพื่อจำกัดให้ส่วนราชการจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน/อบรมสัมมนาได้เฉพาะสถานที่ภายในประเทศเท่านั้น
- ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และเพิ่มช่องทางการขายไปยังระบบการค้าออนไลน์